

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยเรื่อง กลวิธีการสื่อสารในทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอุทอง สุพรรณบุรี ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า มีรายละเอียดตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การสื่อสาร
 - 1.1 ความหมายของการสื่อสาร
 - 1.2 ทฤษฎีการสื่อสาร
2. ความหมายของการพูดเพื่อการสื่อสาร
3. กลวิธีการสื่อสาร
 - 3.1 ความหมายของกลวิธีการสื่อสาร
 - 3.2 ประเภทของกลวิธีการสื่อสาร
 - 3.3 การวิเคราะห์การใช้กลวิธีการสื่อสาร
4. กิจกรรมการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสื่อสาร

การสื่อสารจัดเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งในชีวิตมนุษย์ นอกเหนือจากปัจจัยสี่ที่มีความจำเป็นเพื่อความอยู่รอดของมนุษย์ อันได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค มนุษย์ใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540, หน้า 8) การสื่อสารเป็น การถ่ายทอด แลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดระหว่างบุคคล เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเรื่องราวระหว่างกัน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ต้องมีอยู่เสมอในสังคม และการสื่อสารมีพัฒนาการมายาวนานพร้อม ๆ กับ สังคมมนุษย์ นับแต่ยุคโบราณ ยุคเกษตรกรรม ยุคอุตสาหกรรม และยุคปัจจุบันซึ่งอาจเรียกว่า เป็นยุคแห่งการสื่อสาร เนื่องจากมีความก้าวหน้าในการสื่อสารอย่างสูง ดังนั้นการสื่อสารจึงมีความสำคัญทั้งในชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคล สังคม ธุรกิจการค้า อุตสาหกรรม การเมือง การปกครอง และการศึกษา (ธนวดี บุญลือ, 2539, หน้า 474-529)

ความหมายของการสื่อสาร

คำว่า “การสื่อสาร” ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Communication” มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Communis หมายถึง การร่วม (Common) มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “Communication” หรือ “การสื่อสาร” (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540, หน้า 5) ไว้ดังต่อไปนี้

โรเจอร์ส และชูเมคเกอร์ (Rogers & Shoemaker, 1971, p. 188) ให้ความหมายว่า “การสื่อสาร คือ กระบวนการซึ่งสารถูกส่งจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร”

ออสกู๊ด (Osgood, 1971, p. 171) ให้ความหมายว่า “การสื่อสารเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อฝ่ายหนึ่งคือ ผู้ส่งสาร มีอิทธิพลต่ออีกฝ่ายหนึ่งคือ ผู้รับสาร โดยใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น คำพูด หรือ ท่าทาง ส่งผ่านสื่อซึ่งเชื่อมระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร”

คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2542, หน้า 6-7) ให้ความหมายว่า “การสื่อสาร หมายถึง การนำข้อความต่าง ๆ โดยอาศัยเครื่องนำไปด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งไปถึงฝ่ายหนึ่งที่เป็นจุดหมายปลายทางที่ต้องการ จนทำให้เกิดการรับรู้ความหมายของเรื่องราวต่าง ๆ นั้นร่วมกันตลอดจนเกิดการตอบสนองร่วมกัน”

นงนุช ศิริโรจน์ (2545, หน้า 4) ให้ความหมายว่า “การสื่อสาร คือ การผลิตสารอย่างตั้งใจโดยบุคคลหนึ่งที่ทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสาร และถ่ายทอดสารนั้นไปยังบุคคลอื่นหรือหลายคนที่เป็นผู้รับสาร”

จากคำนิยามต่าง ๆ ข้างต้น จะพบว่า มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “การสื่อสาร” แตกต่างกันไป บางคนให้ความหมายของการสื่อสารครอบคลุมไปถึงพฤติกรรมที่ไม่ใช่ภาษาพูดและภาษาเขียนด้วย บางคนถือว่าพฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์ที่สามารถสื่อความหมายได้หรือก่อให้เกิดความหมายได้เป็นการสื่อสารทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม ความหมายของการสื่อสารที่ผู้ให้คำนิยามข้างต้นนิยามไว้คล้ายคลึงกันก็คือการสื่อสารของมนุษย์ตั้งอยู่บนหลักของความสัมพันธ์ (Relationship) กล่าวคือในการสื่อสารนั้นจะต้องมีผู้เกี่ยวข้องอยู่ 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งส่งสาร อีกฝ่ายรับสาร ทั้งสองฝ่ายมีความเกี่ยวพันกัน ดังนั้นความหมายของคำว่า “การสื่อสาร” จึงสามารถสรุปได้ว่า เป็นกระบวนการของการถ่ายทอดสาร (Message) จากบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่า ผู้ส่งสาร (Source) ไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่า ผู้รับสาร (Receiver) โดยผ่านสื่อหรือช่องทางการสื่อสาร (Channel)”

ทฤษฎีการสื่อสาร

ทฤษฎีการสื่อสาร คือ การอธิบายการสื่อสารในด้านความหมาย กระบวนการองค์ประกอบ วิธีการ บทบาทหน้าที่ ผล อิทธิพล การใช้การควบคุม แนวคิดของศาสตร์ต่าง ๆ แนวโน้มอนาคต และปรากฏการณ์เกี่ยวกับการสื่อสาร (สมควร กวียะ, 2546, หน้า 43)

ทฤษฎีการสื่อสารเป็นแนวคิดที่มีพัฒนาการมาจากสาขาวิชาต่าง ๆ หลายสาขา เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1940 มีผู้สร้างทฤษฎีเชิงคณิตศาสตร์บริสุทธิ์ ต่อมา มีการค้นพบว่า ลักษณะการสื่อสารของมนุษย์มีความซับซ้อนมากจึงมีการสังเคราะห์แนวคิดระหว่างทฤษฎีทางคณิตศาสตร์ ทฤษฎีสารสนเทศ และทฤษฎีเชิงจิตวิทยาการสื่อสาร มาเข้าด้วยกันกลายมาเป็นทฤษฎีเชิงพฤติกรรมศาสตร์ ดังนั้นในปัจจุบัน นักทฤษฎี นักวิชาการการสื่อสาร นักวิจัย กำหนดให้ทฤษฎีการสื่อสารมีความเป็นสหศาสตร์ว่าด้วยกระบวนการสื่อสารของมนุษย์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540, หน้า 482-488) มีผู้ศึกษาและกำหนดทฤษฎีการสื่อสารไว้หลายทฤษฎี จำแนกเป็นกลุ่มตามการอธิบายทฤษฎีการสื่อสารที่สำคัญแบบจำลองที่นักวิชาการต่าง ๆ คิดขึ้น ทฤษฎีที่สำคัญ ได้แก่ ทฤษฎีสื่อสารเชิงระบบพฤติกรรม ทฤษฎีสื่อสารเชิงพฤติกรรมการถอดและเข้ารหัส ทฤษฎีสื่อสารเชิงปฏิสัมพันธ์ และทฤษฎีสื่อสารบริบททางสังคม (ธนวดี บุญลือ, 2539, หน้า 474-529; นงนุช ศิริโรจน์, 2545, หน้า 53-54; มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540, หน้า 482-489) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีสื่อสารเชิงระบบพฤติกรรม (Communication Theory: Systems of Behavior) คือทฤษฎีที่อธิบายการกระทำทางการสื่อสารว่าเป็นระบบพฤติกรรม อธิบายองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารโดยให้ความสำคัญกับเรื่องของสื่อหรือช่องทางการสื่อสาร ซึ่งมีสาระสำคัญได้ดังนี้คือ

1.1 มุ่งอธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ในการส่งข่าวสารจากผู้ส่ง ผ่านสื่อหรือช่องทาง ไปยังผู้รับ

1.2 เปรียบเทียบการสื่อสารของมนุษย์ได้กับการทำงานของเครื่องจักร

1.3 การสื่อสารเป็นกระบวนการต่อเนื่อง หรืออาจเป็นวงกลมและเกิดสิ่งใหม่ ๆ

ขึ้นเสมอ

1.4 ความหมายหรือเจตนาการสื่อสาร ขึ้นอยู่กับปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สื่อสาร และสถานการณ์แวดล้อม

2. ทฤษฎีสื่อสารเชิงพฤติกรรมการถอดและเข้ารหัส (Communication Theory: Decoding Encoding) คือทฤษฎีที่มุ่งอธิบายกระบวนการสร้างรหัสและถอดรหัสของผู้สื่อสาร ทั้งผู้รับและผู้ส่งสาร กิจกรรมที่สำคัญของการสื่อสารได้แก่ การแปลเนื้อหาข่าวสารให้เป็นรหัสสัญญาณ (Encoding) การแปลรหัสสัญญาณกลับเป็นเนื้อหาข่าวสาร (Decoding) และการแปลความหมายของข่าวสาร (Interpreting) สรุปสาระสำคัญของทฤษฎีได้ดังนี้ คือ

2.1 การสื่อสาร เป็นปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ ที่เกิดขึ้นจากความต้องการตรวจสอบและควบคุมสิ่งแวดล้อม

2.2 กระบวนการสื่อสาร ต้องมีการเข้ารหัส ถอดรหัส และแปลความหมายอยู่

ตลอดเวลา

2.3 การรับรู้ ความรู้สึก ความสนใจ และการจำแนกประเภทข่าวสาร ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบเชิงสรีระเช่น ระบบกล้ามเนื้อ เกี่ยวกับการฟัง การเขียน รวมถึงกระบวนการทางอารมณ์

2.4 เน้นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร

2.5 ระบบสมอง การคิด เป็นปัจจัยสำคัญในการวิเคราะห์ตัดสินว่าสิ่งใดที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับตนเอง และเป็นตัวกระตุ้นให้สนใจที่จะรับสาร

3. ทฤษฎีสื่อสารเชิงปฏิสัมพันธ์ (Communication Theory: Interaction) คือทฤษฎีที่มุ่งอธิบายกระบวนการเชื่อมโยงหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

3.1 ให้ความสำคัญกับกระบวนการเชื่อมโยง ระหว่างผู้รับและผู้ส่งสาร ซึ่งปกติจะมีความสัมพันธ์ด้วยอำนาจภายนอกและมีปัจจัยเกี่ยวข้องหลายอย่าง

3.2 การสื่อสารจะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน บุคลิกภาพ และความน่าเชื่อถือของผู้ส่งข่าวสารเป็นตัวกำหนดปฏิกิริยาของผู้รับสาร

3.3 พฤติกรรมทั้งหลายของคนเป็นผลมาจากพฤติกรรมทางการสื่อสาร

3.4 พฤติกรรมต่าง ๆ ของคนมีอิทธิพลต่อกระบวนการเชื่อมโยงระหว่างผู้รับและผู้ส่งสาร

4. ทฤษฎีสื่อสารเชิงบริบททางสังคม (Communication Theory: Social Context) คือทฤษฎีที่ว่าด้วยปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อการสื่อสารของมนุษย์ มีสาระสำคัญดังนี้ คือ

4.1 เน้นอธิบายเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสาร

4.2 การสื่อสารเกิดขึ้นภายใต้อิทธิพลของปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม

4.3 กลุ่มสังคม องค์กร มีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อ การตัดสินใจ

4.4 สังคมเป็นตัวควบคุมการไหลของกระแสข่าวสาร เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลง กระแสข่าวสารก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย

ทฤษฎีการสื่อสารทั้ง 4 ทฤษฎีข้างต้นเป็นการอธิบายพฤติกรรมกรรมการสื่อสารของมนุษย์ทุกรูปแบบ โดยเน้นการศึกษาพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ซึ่งมีสารเป็นตัวเชื่อมโยงหรือช่องทางจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร จากการอธิบายทฤษฎีการสื่อสารดังกล่าว ทำให้ทราบว่า องค์ประกอบที่สำคัญในการสื่อสาร คือ ผู้ส่งสาร ผู้รับสาร และสาร รวมทั้งทฤษฎีการสื่อสารยังช่วยอธิบายกระบวนการสื่อสารที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ความหมายของการพูดเพื่อการสื่อสาร

การพูดเพื่อการสื่อสาร มีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างยิ่ง เพราะมนุษย์ต้องติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน เพื่อทำความเข้าใจ ถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด ความต้องการซึ่งกันและกันทั้งสองฝ่าย อีกทั้งยังมีความสำคัญกับบุคคล ทุกอาชีพ ทุกฐานะ ทุกวัย นอกจากนั้นการพูดเพื่อการสื่อสารยังเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิต และเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้กิจการต่าง ๆ สำเร็จไปได้ด้วยดี และการพูดเพื่อการสื่อสารนับว่าเป็นกระบวนการสื่อสารภาษาที่สามารถเข้าใจได้ทันที โดยไม่ซับซ้อนเหมือนการอ่าน การพูดเป็นศาสตร์และศิลป์ คือ ในแง่ของศาสตร์ การพูดมีกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติและสามารถถ่ายทอดสู่กันให้เกิดการเรียนรู้ได้ และในแง่ของศิลป์ การพูดต้องอาศัยความสามารถเฉพาะตัว (อ้อม ประนอม, 2540, หน้า 18) มีผู้ให้ความหมายของการพูดเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

สก๊อต (Scott, 1981, p. 70) กล่าวถึงการพูดเพื่อการสื่อสารว่าเป็นรูปแบบพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ซึ่งรวมเป็นผู้พูดและผู้ฟังและมีปฏิริยาโต้ตอบกับสิ่งที่ได้ยิน ผู้ร่วมสนทนาแต่ละคนต้องสามารถตีความในสิ่งที่ได้ฟังซึ่งไม่สามารถทำนายได้ล่วงหน้าว่ามีรูปแบบภาษาใด (Form) และมีความหมายแบบใด รวมถึงการโต้ตอบด้วยภาษาที่ทำให้เกิดประโยชน์และสะท้อนความตั้งใจในการปฏิสัมพันธ์

วิดโดว์สัน (Widdowson, 1985, pp. 58-61) ได้กล่าวว่า การพูดเพื่อการสื่อสารเป็นกิจกรรมที่มีชีวิตชีวาในการติดต่อสื่อสาร โดยการพูดจะเป็นปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า โดยผ่านทางคำพูด และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารโดยการพูด มีทั้งการรับสารและการส่งสาร การพูดเพื่อการสื่อสารนั้นเกี่ยวข้องกับการส่งเสียง ทำทาง การเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อบริเวณหน้าและร่างกายทั้งหมด

ลิตเติลวูด (Littlewood, 1995, pp. 3-5) ได้ให้ความหมายของการพูดเพื่อการสื่อสารไว้ว่า เป็นกิจกรรมระหว่างบุคคลสองคน ซึ่งได้แก่ ผู้พูดและผู้ฟัง โดยที่ผู้พูดคาดคะเนความรู้และความรู้สึกของผู้ฟังเพื่อที่จะเลือกใช้คำพูดให้เหมาะสมกับบริบทของการใช้ภาษานั้น ๆ

รวีวงศ์ ศรีทองรุ่ง (2540, หน้า 2) กล่าวว่า การพูดเพื่อการสื่อสาร เป็นกระบวนการสื่อสารความคิดจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งโดยมีภาษาน้ำเสียงและอากัปกริยาเป็นสื่อ เป็นการแสดงออกถึงอารมณ์ และความรู้สึกโดยใช้ภาษาและเสียงสื่อความหมาย

ฉัตรอรุณ ตันนะรัตน์ (2543, หน้า 6) ให้ความหมายว่า การพูดเพื่อการสื่อสาร คือ พฤติกรรมในการสื่อความหมายของมนุษย์ด้วยการพูด โดยใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น เสียง ภาษา อากัปกริยาท่าทาง เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกจากผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การพูดเพื่อการสื่อสารเป็นกิจกรรมในการติดต่อสื่อสารในรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ซึ่งมีการปฏิสัมพันธ์กันแบบเผชิญหน้าเพื่อแสดงจุดมุ่งหมายและความตั้งใจโดยผ่านทางคำพูด ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการส่งเสียง ท่าทาง การเคลื่อนไหว อีกทั้งยังต้องมีการเลือกใช้ภาษาที่ถูกต้องเป็นที่เข้าใจและยอมรับของเจ้าของภาษาด้วย

การพูดเพื่อการสื่อสารเป็นการสื่อสารที่มีความสำคัญมาก จึงจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารให้ประสบความสำเร็จ การพูดเพื่อการสื่อสารเป็นการปฏิสัมพันธ์ของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ยิ่งถ้าบุคคลเหล่านั้นเป็นคนต่างเชื้อชาติ ต่างภาษากัน ก็ยิ่งเป็นเรื่องยากสำหรับการพูดเพื่อการสื่อสารให้ประสบผลสำเร็จหรือให้เกิดความเข้าใจตรงกัน เนื่องจากอาจมีข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องในภาษาเป้าหมาย อย่างไรก็ตามพบว่ามีวิธีการหนึ่งที่ผู้เรียนภาษาใช้เพื่อให้การสื่อสารนั้น ๆ บรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการจะสื่อสารแม้ว่าผู้ที่สื่อสารด้วยจะเป็นคนต่างเชื้อชาติ ต่างภาษาก็ตาม วิธีที่กล่าวถึงนั้นเรียกว่า กลวิธีการสื่อสาร ดังนั้น กลวิธีการสื่อสารของผู้เรียนภาษาจึงเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่นำศึกษาเพื่อการพัฒนาความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทย ที่มีผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง

กลวิธีการสื่อสาร

ในปี ค.ศ. 1972 เซลิงเกอร์ (Selinker, 1972, pp. 209-230) ได้นำกลวิธีการสื่อสาร (Communication Strategies) มาใช้ครั้งแรกในงานวิจัยเรื่องข้อผิดพลาดการใช้ภาษาของผู้เรียนภาษาที่สอง พบว่า มีข้อผิดพลาดที่เป็นผลมาจากความพยายามในการพูดเพื่อสื่อความหมายในขณะที่ยังไม่รู้ในภาษาเป้าหมายอย่างจำกัด ซึ่งความพยายามดังกล่าวคือ การใช้กลวิธีการสื่อสาร

ความหมายของกลวิธีการสื่อสาร

มีผู้ให้ความหมายของกลวิธีการสื่อสารดังต่อไปนี้

ทาโรเน (Tarone, 1981, p. 288) ได้ให้ความหมายของกลวิธีการสื่อสารว่า เป็นความพยายามของคู่สนทนาที่จะสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน ในสถานการณ์ที่คู่สนทนาไม่สามารถเข้าใจความหมายของภาษาเป้าหมายได้

แฟร์ช และคาสเปอร์ (Faerch & Kasper, 1984, p. 36) ได้ทำการศึกษากลวิธีการสื่อสาร และมีความเห็นเกี่ยวกับความหมายของกลวิธีการสื่อสารแตกต่างจากทาโรเน โดยเขาให้ความสนใจกับกระบวนการทางความคิดในการใช้ภาษาและได้ให้ความหมายของกลวิธีการสื่อสารไว้ว่า เป็นการวางแผนอย่างมีสติของแต่ละบุคคลในการแก้ปัญหาเพื่อให้การสื่อสารบรรลุเป้าหมาย

นอกจากนี้ยังมีผู้เชี่ยวชาญที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกับคำนิยามความหมายของกลวิธีการสื่อสารของแฟร์ช และ คาสเปอร์ และได้ให้ความหมายไว้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สี-ชิง (Si-Qing, 1990, p. 157) กล่าวว่า กลวิธีการสื่อสารเป็นการแก้ปัญหาของผู้เรียนภาษาที่สองเพื่อให้การสื่อสารภาษาที่สองนั้นบรรลุเป้าหมาย

ดอร์นเย (Dornyei, 1995, pp. 57-58) ให้ความหมายของกลวิธีการสื่อสารโดยพิจารณาว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการสื่อสารนั้น นอกจากการขาดความรู้ในตัวภาษาของผู้พูดหรือคู่สนทนา แต่อาจเป็นเพราะผู้พูดต้องการเวลามากขึ้นในการคิดหาคำพูด ดังนั้น ผู้พูดจึงต้องใช้ความพยายามที่จะแก้ปัญหาโดยใช้กลวิธีการขอเพิ่มเวลาเพื่อช่วยให้มีเวลาในการคิดและทำให้การสื่อสารดำเนินต่อไปได้ สรุปได้ว่า กลวิธีการสื่อสารควรรวมความถึงความพยายามที่จะแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้พูดต้องการเวลามากขึ้นในการคิด

จากความหมายของกลวิธีการสื่อสารของผู้เชี่ยวชาญหลายท่าน สามารถสรุปความหมายของกลวิธีการสื่อสารได้ว่า เป็นวิธีการที่ผู้พูดพยายามใช้เพื่อแก้ปัญหาในการสื่อสาร เพื่อให้การสื่อสารนั้น ๆ ดำเนินต่อไปได้ด้วยดี และประสบความสำเร็จในการสื่อความหมาย และจากการที่มีผู้ให้คำนิยามความหมายของกลวิธีการสื่อสารไว้มากมายหลายท่าน แสดงให้เห็นว่า มีผู้ให้ความสนใจเรื่องกลวิธีการสื่อสารเป็นอย่างมากจนเกิดการศึกษาวิจัยขึ้นมามากหลายรูปแบบ และหลากหลายวิธีการ ทำให้เกิดแนวทางการแบ่งประเภทกลวิธีการสื่อสารที่แตกต่างกันออกไปตามแนวความคิดที่ผู้วิจัยแต่ละท่านได้ค้นพบซึ่งมีลักษณะทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน

ประเภทของกลวิธีการสื่อสาร

ผู้เรียนภาษาที่สองมักประสบปัญหาในการพูดเพื่อการสื่อสาร ดังนั้นผู้เรียนจึงพยายามหาวิธีการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นโดยใช้กลวิธีการสื่อสารต่าง ๆ มากมาย เพื่อให้การสื่อสารดำเนินไปด้วยดี และให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้เรียนภาษาที่สองกับเจ้าของภาษา การใช้กลวิธีการสื่อสารของแต่ละคนจึงมีความแตกต่างกันไปโดยไม่จำเป็นต้องมีแบบฉบับเดียวกัน

สำหรับการแบ่งประเภทของกลวิธีการสื่อสารที่ใช้ในการพูดนั้นมีหลายความคิดเห็น นักภาษาศาสตร์หรือนักวิจัยต่างมีการวิเคราะห์การแบ่งประเภทของกลวิธีการสื่อสารทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน นักภาษาศาสตร์หรือนักวิจัยได้จัดประเภทของกลวิธีการสื่อสารโดยจัดแบ่งประเภทกลวิธีการสื่อสารตามแนวคิดต่าง ๆ แบ่งตามพื้นฐานความรู้และข้อมูลในการใช้กลวิธีการสื่อสารของผู้เรียนภาษาที่สอง นักภาษาศาสตร์หรือนักวิจัยที่ได้ศึกษาและใช้แนวทางในลักษณะเช่นนี้ในการจัดประเภทกลวิธีการสื่อสารดังกล่าว นั้น คือ ปาริบาคท์ (Paribakht, 1985, pp. 132-146) และ สี-ชิง (Si-Qing, 1990, pp. 155-187) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ปาริบาคห์ (Paribakht, 1985, pp. 132-146) ได้แบ่งกลวิธีการสื่อสารออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. กลวิธีการสื่อสารที่ใช้แนวคิดด้านภาษาศาสตร์ (Linguistic Approach) คือ กลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดใช้วิธีคิดแก้ปัญหาในการสื่อสารด้วยการใช้ความรู้ทางภาษาศาสตร์แบ่งออกเป็น

1.1 การใช้ความหมายที่ใกล้เคียงกัน (Semantic Contiguity) คือ กลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดใช้คำศัพท์ที่มีความสัมพันธ์กับคำศัพท์เป้าหมายที่ต้องการสื่อ สามารถแบ่งออกเป็น

1.1.1 การบอกหมวดหมู่ (Superordinate) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดบอกชนิด กลุ่ม หรือหมวดหมู่ของสิ่งที่ต้องการสื่อสาร เช่น "This is a fruit." แทนคำว่า "pomegranate" หรือ "This is a quality." แทนคำว่า "honesty" เป็นต้น

1.1.2 การเปรียบเทียบ (Comparison) คือ กลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดใช้การเปรียบเทียบสิ่งของเพื่อการสื่อความหมายในภาษาเป้าหมาย แบ่งเป็น

1.1.2.1 การเปรียบเทียบเชิงบวก (Positive Comparison) คือ กลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดอุปมาหรือเปรียบเทียบ (Analogy) เช่น "It's like a lamp." แทนคำว่า "Lantern" เป็นต้น และเปรียบเทียบโดยใช้คำเหมือน (Synonymy) เช่น "caravan" แทนคำว่า "palanquin" เป็นต้น

1.1.2.2 การเปรียบเทียบเชิงปฏิเสธ (Negative Comparison) คือ กลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดเทียบเคียงและการใช้คำตรงข้าม (Contrast and Opposition) เช่น "It's not the same as computer." แทนคำว่า "Abacus" เป็นต้น และเปรียบเทียบโดยใช้คำตรงข้าม (Antonymy) เช่น "This is opposite of failure." แทนคำว่า "Success" เป็นต้น

1.2 การพูดด้วยนัยทางอ้อม (Circumlocution) เป็นกลวิธีการที่ผู้พูดความพยายามที่บรรยายลักษณะของสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อสารในภาษาเป้าหมาย ได้แก่

1.2.1 การบรรยายทางด้านกายภาพ (Physical Description) คือ กลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดใช้อธิบายเกี่ยวกับขนาด รูปร่าง สี วัสดุที่ทำ เช่น "It's made of wood." เป็นต้น

1.2.2 การบอกลักษณะของส่วนประกอบ (Constituent Feature) คือ กลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดพูดบอกรายละเอียดของสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อสารในภาษาเป้าหมายว่ามีส่วนประกอบหรือลักษณะอย่างไร เช่น "It has a handle." เป็นต้น

1.2.3 การบอกคุณสมบัติทางด้านสถานที่ตั้ง (Locational Property) คือ กลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดบอกสถานที่ตั้งของคำศัพท์หรือสิ่งในภาษาเป้าหมายที่ต้องการสื่อสาร เช่น "It was used maybe in Arab countries." แทนคำว่า "Palanquin" เป็นต้น

1.2.4 การบอกคุณสมบัติทางด้านประวัติความเป็นมา (Historical Property)

คือ กลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดบอกประวัติของคำหรือสิ่งที่ต้องการสื่อ เช่น "Ancient people used this." แทนคำว่า "Palanquin" เป็นต้น

1.3 การใช้ตัวชี้แนะทางภาษาศาสตร์ (Metalinguistic Clues) เป็นกลวิธี

การสื่อสารที่ผู้พูดพูดอธิบายภาษาเป้าหมายด้วยการใช้ความรู้ทางด้านภาษาศาสตร์ เช่น มีการเติม Prefix หรือ Suffix หรือบอก Part of Speech เช่น พูดว่า "It's a noun form of necessary." เป็นต้น

2. กลวิธีการสื่อสารที่ใช้แนวคิดด้านบริบท (Context Approach) คือ กลวิธีที่ผู้พูดใช้

ความรู้ด้านบริบทที่อยู่ข้างเคียงเพื่อสื่อความหมาย แบ่งออกเป็น

2.1 บริบททางด้านภาษาศาสตร์ (Linguistic Context) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่

ผู้พูดบอกบริบทสำหรับคำศัพท์ที่ต้องการ โดยเว้นคำศัพท์ที่ต้องการไว้ เช่น "When you sweep the floor, you gather up the dust with....." แทนคำว่า "Dust – pan" เป็นต้น

2.2 การใช้สำนวนและสุภาษิตของภาษาเป้าหมาย (Use of Target Language

Idioms and Proverbs) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดใช้สำนวนและสุภาษิตกับคู่สนทนาเมื่อพูดถึงบริบทเฉพาะที่ ๆ คำศัพท์นั้นถูกใช้ เช่น "It comes before a fall." แทนคำว่า "Pride" เป็นต้น

2.3 การแปลสำนวนสุภาษิตของภาษาแม่ (Translation of L₁ Idioms and

Proverbs) คือ กลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดพยายามแปลสำนวนและสุภาษิตของภาษาตนเองไปสู่ภาษาที่สอง เช่น "Some say, it's written on your forehead." แทนคำว่า "Fate" เป็นต้น

2.4 การถ่ายโอนสำนวน (Idiomatic Transfer) คือ กลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดอ้างถึง

ลักษณะทางความหมายและรูปโครงสร้างประโยคของภาษาแม่ที่เหมือนกับภาษาที่สอง เช่น "I take an examination and I fail, O.K. and one of my adjective has been broken." เป็นต้น

3. กลวิธีการสื่อสารที่ใช้แนวคิดด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Approach)

เป็นกลวิธีที่ผู้พูดใช้ความรู้รอบตัวและสถานการณ์เฉพาะของผู้พูด ซึ่งอาจจะได้รับอิทธิพลมาจากสังคม หรือพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้พูดก็ได้ แบ่งออกเป็น

3.1 การสาธิตหรือการแสดง (Demonstration) คือ กลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดพูด

สร้างสถานการณ์ที่สะท้อนให้เห็นความหมายของภาษาเป้าหมายที่ต้องการ เช่น "Suggest that you are a teacher and I am a student, and I didn't take the ... for ... pass and I fail, and I come and say something, for example, you teach very well, you are a good man and what's the name of my action?" แทนคำว่า "Flattery" เป็นต้น

3.2 การให้ตัวอย่าง (Exemplification) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดอ้างอิงเวลา สถานที่ บุคคล เหตุการณ์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับคำศัพท์ที่ต้องการ เช่น "You may use it in camping." แทนคำว่า "Lantern" เป็นต้น

3.3 การเรียกชื่อสิ่งหนึ่งโดยใช้อีกสิ่งหนึ่งแทน (Metonymy) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดบอกลักษณะของสิ่ง ๆ หนึ่งเพื่อที่จะสื่อความหมายในสิ่งที่ต้องการ เช่น "It's symbolized by a dog." แทนคำว่า "Faithfulness" เป็นต้น

4. กลวิธีการสื่อสารด้วยการท่าทาง (Mime) คือ กลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดใช้ท่าทางที่มีความหมายในการสื่อสารเพื่อแทนคำพูด แบ่งออกเป็น

4.1 การแสดงท่าทางแทนคำพูด (Replacing Verbal Output) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่ใช้ท่าทางแต่ไม่ใช้คำพูด เช่น การทำมือเพื่อแสดงขนาดของ "Pomegranate" เป็นต้น

4.2 การแสดงท่าทางประกอบการพูด (Accompanying Verbal Output) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดใช้ทั้งท่าทางและคำพูดประกอบกันเพื่อสื่อสารในภาษาเป้าหมาย เช่น การพูดว่า "It goes up and down." พร้อมกับท่าทางเคลื่อนไหวประกอบ แทนคำว่า "Seesaw" เป็นต้น

ลิ-ซิง (Si-Qing, 1990, pp. 155-187) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการเรียนภาษาที่สองกับความสามารถด้านกลวิธีการสื่อสารในการพูดของนักศึกษาชาวจีน จากข้อมูลที่ได้จากการใช้กลวิธีการสื่อสารของนักศึกษาชาวจีน เช่น ลิ-คิง แบ่งกลวิธีการสื่อสารตามพื้นฐานของข้อมูลหรือความรู้ในกลวิธีการสื่อสารของผู้เรียนได้ 5 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. กลวิธีการสื่อสารที่มีพื้นฐานด้านภาษาศาสตร์ (Linguistic-Based Communication Strategies) คือ กลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดมีการวิเคราะห์หน้าที่ทางความหมายของภาษาเป้าหมายที่ต้องการสื่ออย่างเป็นระบบ โดยการใช้ความรู้ทางภาษาศาสตร์ของภาษาเป้าหมาย แบ่งออกเป็น

1.1 ภาษาที่ได้จากกระบวนการคิดวิเคราะห์องค์ประกอบของภาษา (Metalanguage) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดอธิบายลักษณะองค์ประกอบของภาษาเป้าหมายในการสื่อสาร เช่น

The first two words are both abstract words. แทนคำว่า Destiny, Confidence
It's a noun. แทนคำว่า Motivation

1.2 การใช้คำบอกหมวดหมู่ (Superordinate) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดใช้โดยการโยงความหมายของคำศัพท์ในภาษาเป้าหมายให้สัมพันธ์กับหมวดหมู่หรือประเภทของคำศัพท์นั้น เช่น

It's a kind of musical instrument. แทนคำว่า Guitar

It's an animal. แทนคำว่า Monkey

1.3 การใช้คำเหมือน (Synonym) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดบอกคำที่มีความหมายคล้ายกับคำศัพท์หรือสิ่งที่ต้องการสื่อในภาษาเป้าหมาย เช่น

It's synonym of perseverance. แทนคำว่า Persistence

I think it has the same meaning with lobster. แทนคำว่า Prawn

1.4 การใช้คำตรงข้าม (Antonym) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดบอกคำที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคำหรือสิ่งที่ต้องการสื่อในภาษาเป้าหมาย เช่น

I can say this is the opposite meaning of mean. แทนคำว่า Generosity

Just opposite to pessimistic. แทนคำว่า Optimism

1.5 การวิเคราะห์ส่วนประกอบของคำที่ต้องการสื่อความหมาย (Componential Analysis) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดบรรยายลักษณะของคำศัพท์หรือสิ่งที่ต้องการสื่อในภาษาเป้าหมายคล้าย ๆ กับที่ปรากฏในพจนานุกรม เช่น

It is a kind of object made by people that can also fly in the sky. แทนคำว่า Kite

It has six strings. แทนคำว่า Guitar เป็นต้น

2. กลวิธีการสื่อสารที่มีพื้นฐานด้านความรู้ทั่วไป (Knowledge-Based Communication Strategies) คือ กลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดใช้ความรู้ทั่วไปที่มีอยู่ถ่ายทอดภาษาเป้าหมายที่ต้องการสื่อ โดยไม่ได้ใช้ความรู้ทางภาษาศาสตร์เนื่องจากผู้พูดมีความรู้ทางภาษาศาสตร์อย่างจำกัด ผู้พูดใช้พื้นฐานทางความรู้ทั่วไปที่ตนเองมีอยู่สื่อสารอย่างอิสระตามที่ผู้พูดคิดว่าสามารถทำให้เจ้าของภาษาเข้าใจในความหมายที่ต้องการสื่อ แบ่งออกเป็น

2.1 การยกตัวอย่าง (Exemplification) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดอาจจะเล่าเรื่องหรือพูดถึงคน โอกาส เวลา และนิยายที่สะท้อนถึงความหมายของคำศัพท์หรือภาษาเป้าหมายที่ต้องการสื่อ เช่น

For example, the Iraq and Iran region war, if you don't take sides you...very correct judgment. แทนคำว่า Justice เป็นต้น

2.2 การใช้ความรู้ทางวัฒนธรรม (Cultural Knowledge) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดใช้ความรู้ทางวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องในการสื่อสารในภาษาเป้าหมาย เช่น

It's a kind of building usually found in China, in the area such as Asia, China, Japan. แทนคำว่า Temple เป็นต้น

2.3 การเปรียบเทียบความเหมือนหรือความคล้าย (Simile) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดพูดเปรียบเทียบคำศัพท์ หรือภาษาที่ต้องการสื่อในภาษาเป้าหมาย กับสิ่งของหรือรูปทรงต่าง ๆ เช่น

The shape like, like number seven. แทนคำว่า Hoe

It's shape like a heart.

แทนคำว่า Peach เป็นต้น

3. กลวิธีการสื่อสารแบบกล่าวซ้ำ (Repetition Communication Strategies) คือ กลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดกล่าวซ้ำคำพูดที่ได้กล่าวออกไปแล้ว เช่น It's a kind of seafood....It's a kind of seafood. แทนคำว่า Prawn เป็นต้น

4. กลวิธีการสื่อสารโดยใช้น้ำเสียงและท่าทาง (Paralinguistic Communication Strategies) คือกลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดใช้ท่าทางประกอบคำพูดเพื่อเป็นการสื่อความหมาย เช่น It has two big... (ทำมือเป็นปีกของผีเสื้อประกอบคำพูด) แทนคำว่า Butterfly เป็นต้น

5. กลวิธีการสื่อสารแบบหลีกเลี่ยง (Avoidance Communication Strategies) คือ กลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดหยุดความพยายามที่จะสื่อสารหลังจากได้พยายามแล้วหลายครั้ง เช่น Can we stop if we cannot ? เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีผู้เชี่ยวชาญอีกหลายท่านที่นำเสนอการแบ่งประเภทกลวิธีการสื่อสารเอาไว้ ส่วนใหญ่มีลักษณะคล้ายคลึงกันโดยที่การแบ่งประเภทของกลวิธีการสื่อสารเหล่านี้ประกอบไปด้วยกลวิธีการสื่อสารย่อยที่เหมือนกัน แต่แตกต่างกันเฉพาะการรวมกลุ่มกลวิธีการสื่อสารในหัวข้อย่อยเหล่านั้นเข้าด้วยกัน

แฟร์ช และคาสเปอร์ (Faerch & Kasper, 1984, pp. 36-53) ได้แบ่งกลวิธีการสื่อสารออกเป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. กลวิธีการตัดทอน (Reduction Strategies) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่ถูกนำมาใช้เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดขึ้นในการสื่อสาร แบ่งออกเป็น

1.1 การตัดทอนทางภาษา (Formal Strategies) ได้แก่

1.1.1 การตัดทอนด้านเสียง (Phonological) อาจเนื่องมาจากความยากในการออกเสียง เช่น การหลีกเลี่ยงการออกเสียง / l / หรือ / r / เป็นต้น

1.1.2 การตัดทอนด้านหน่วยคำ (Morphological) อาจเนื่องมาจากการไม่รู้หรือกลัวข้อผิดพลาด เช่น การหลีกเลี่ยงการใช้ Past Tense เพราะไม่ทราบคำกริยาช่องที่ 2 เป็นต้น

1.1.3 การตัดทอนด้านไวยากรณ์ (Grammatical) อาจเนื่องมาจากการไม่ทราบกฎเกณฑ์ไวยากรณ์หรือกลัวข้อผิดพลาด เช่น การหลีกเลี่ยงที่จะพูดถึงการให้เงื่อนไขของเหตุการณ์ เพราะไม่ทราบกฎเกณฑ์เรื่อง Conditional Sentence เป็นต้น

1.2 การตัดทอนหน้าที่ทางภาษา (Functional Reduction) ได้แก่

1.2.1 การตัดทอนการกระทำหรือการปฏิบัติ (Actional) เช่น ผู้พูดไม่ทราบวิธีการแนะนำบุคคลให้รู้จักกัน หรือการริเริ่มการพูดสนทนา จึงหลีกเลี่ยงที่จะปฏิบัติสิ่งเหล่านี้

1.2.2 การตัดทอนหัวข้อสนทนา (Propositional) อาจเป็นการหลีกเลี่ยงหัวข้อสนทนาหรือลี้ภัยการสนทนา เพราะผู้พูดไม่ทราบคำศัพท์เกี่ยวกับหัวข้อนั้น ๆ เช่น คำศัพท์เกี่ยวกับการเมือง ดนตรี หรือเครื่องจักร เป็นต้น

1.2.3 การตัดทอนวิธีการพูด (Modal) อาจเป็นเพราะผู้พูดไม่ทราบถึงวิธีการพูดตามทำเนียบภาษา หรือสำนวนเพื่อแสดงความรู้สึก เช่น ผู้พูดไม่ทราบถึงวิธีการใช้ประโยคให้เหมาะสมกับบุคคลที่อยู่ต่างฐานะ หรือผู้พูดไม่ทราบสำนวนที่จะแสดงความรู้สึกประหลาดใจ ดีใจ หรือเสียใจ เป็นต้น

2. กลวิธีการทำให้สำเร็จ (Achievement Strategies) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่ถูกนำมาใช้เพื่อก่อให้เกิดความสำเร็จในการสื่อความหมาย แบ่งออกเป็น

2.1 กลวิธีที่ไม่ขอความช่วยเหลือ (Noncooperative Strategies) คือผู้พูดเป็นผู้พยายามใช้กลวิธีการสื่อสารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการสื่อสารด้วยตัวเอง ได้แก่

2.1.1 กลวิธีการใช้ภาษาแม่และภาษาอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง (L1/ L3 Strategies) ได้แก่

2.1.1.1 การพูดภาษาแม่ปนกับภาษาที่สอง (Code Mixing) เป็นการใช้ภาษาแม่หรือภาษาอื่นเข้ามาปนขณะพูดภาษาที่สอง เช่น "We get this from แผงลอย." เป็นต้น

2.1.1.2 การพูดภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง (Foreignizing) เป็นการออกเสียงคำศัพท์ในภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง เช่น "Do you like Soup Nor Mai ?" เป็นต้น

2.1.1.3 การเรียงลำดับคำแบบภาษาแม่ (Literal Translation) เป็นการพูดเรียงคำหรือประโยคอย่างภาษาแม่ เช่น "No have people here." แทน "There are no people here." เป็นต้น

2.1.2 กลวิธีการใช้ภาษาที่สองภาษาเดียว (Intralanguage Strategies) ได้แก่

2.1.2.1 การใช้คำอื่นแทน (Substitution) อาจเป็นเพราะผู้พูดนึกคำศัพท์คำนั้นไม่ออก จึงนำคำอื่นมาใช้แทน เช่น ใช้คำว่า "If" แทน "Whether" เป็นต้น

2.1.2.2 การใช้คำสรุป (Generalization) โดยบอกเป็นชนิด ประเภท หรือหมวดหมู่ เช่น ใช้คำว่า "Animal" แทน "Rabbit" หรือ "Flower" แทน "Gladiolus" เป็นต้น

2.1.2.3 การบรรยายลักษณะ (Description) เป็นการพูดถึงคุณสมบัติทางกายภาพ เช่น สี ขนาด รูปร่าง เป็นต้น เช่น "Its shape is square." เป็นต้น

2.1.2.4 การให้ตัวอย่าง (Exemplification) เป็นการยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้ทราบความหมายของคำศัพท์ เช่น "Nantida, Bird Thongchai, Mai, they are...." เป็นต้น

2.1.2.5 การสร้างคำขึ้นมาใหม่ (Word Coinage) เช่น ใช้คำว่า "Airball" แทนคำว่า "Balloon" เป็นต้น

2.1.2.6 การใช้โครงสร้างใหม่ (Restructuring) เป็นการเปลี่ยนโครงสร้างประโยคใหม่หลังจากได้เริ่มต้นพูดไปแล้ว เพราะไม่สามารถทำให้ประโยคนั้นเสร็จสมบูรณ์ได้อย่างถูกต้อง เช่น ผู้พูดพูดว่า "I have my clothes wa..." แล้วเปลี่ยนเป็น "My servant washes my clothes for me." แทน เพราะผู้พูดไม่แน่ใจโครงสร้างของประโยคในประโยคเดิม เป็นต้น

2.1.3 กลวิธีการไม่ใช่คำพูด (Non-Linguistic Strategies) แบ่งออกเป็น

2.1.3.1 การทำท่าไป (Mime) เป็นการใช้ท่าทางต่าง ๆ แทนคำศัพท์ที่ต้องการกล่าวถึง เช่น การแสดงท่าทางปรบมือ เมื่อต้องการสื่อคำว่า "Applause" หรือ "Clap hands" เป็นต้น

2.1.3.2 การเคลื่อนไหวร่างกาย (Gesture) อาจเป็นการเคลื่อนไหวศีรษะ การพยักหน้า การห่อไหล่ เพื่อเป็นการสนับสนุน เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ในการสนทนา เช่น พยักหน้า แทนการกล่าวว่า "Yes, that's right." เป็นต้น

2.1.3.3 การเริ่มด้วยเสียง (Sound Initiation) เป็นการเปล่งเสียงออกมาก่อนที่จะมีการพูด หรือเมื่อผู้พูดหยุดการพูดเป็นช่วง ๆ เช่น "um..., er..., mm..., uh..." เป็นต้น

2.2 กลวิธีขอความร่วมมือ (Cooperative Strategies) คือผู้พูดพยายามจะให้ผู้สนทนาให้ความช่วยเหลือในการสื่อความหมาย โดยผู้พูดอาจจะถามคำถามออกไปโดยตรง เช่น "What do you call this in English?" หรือแสดงการลังเล เว้นช่วงคำพูด พูดซ้ำคำหรือประโยคเดิม เป็นต้น

วิลเล็มส์ (Willems, 1987, p. 355) ได้แบ่งกลวิธีการสื่อสารออกเป็น 2 ประเภท ซึ่งสอดคล้องกับแฟร์ซ์ และคาสเปอร์ แต่มีกลวิธีการสื่อสารย่อยแตกต่างกัน ดังนี้

1. กลวิธีการตัดทอน (Reduction Strategies) แบ่งออกเป็น

1.1 ด้านรูปแบบของภาษา (Formal) ได้แก่

1.1.1 ด้านเสียง (Phonology) เป็นการหลีกเลี่ยงคำที่มีส่วนของคำยาก

1.1.2 ด้านหน่วยคำ (Morphological) เป็นการหลีกเลี่ยงคำที่ไม่รู้ เช่น การหลีกเลี่ยงการพูดเรื่อง Past Tense เป็นต้น

1.1.3 ด้านโครงสร้าง (Syntactic) เป็นการหลีกเลี่ยงการพูดเกี่ยวกับโครงสร้างของประโยคที่ตนเองไม่แน่ใจ เช่น หลีกเลี่ยงที่จะพูดเกี่ยวกับประโยคเงื่อนไข เป็นต้น

1.1.4 ด้านคำศัพท์ (Lexical) เป็นการหลีกเลี่ยงหัวข้อสนทนาบางอย่างเพื่อหลีกเลี่ยงคำศัพท์ที่ตนไม่ทราบ

1.2 ด้านหน้าที่ของภาษา (Function) ได้แก่

1.2.1 การหลีกเลี่ยงข้อความ (Message Avoidance) เช่น "Oh! I can't say this. Let's talk about something else." เป็นต้น

1.2.2 การแทนที่ความหมาย (Meaning Replacement) เป็นการใช้คำหรือวลีมาแทนที่สิ่งที่ต้องการพูดแต่อาจมีความสุภาพน้อยกว่าการพูดในภาษาแม่ของตน

1.2.3 การหลีกเลี่ยงหัวข้อสนทนา (Topic Avoidance) เป็นการไม่กล่าวถึงหัวข้อสนทนานั้นเลย

2. กลวิธีการทำให้สำเร็จ (Achievement Strategies) แบ่งออกเป็น

2.1 กลวิธีการใช้ท่าทาง (Paralinguistic Strategies) เป็นการใช้ท่าทางแทนคำพูด เช่น สายตาสีระเพื่อแสดงการปฏิเสธ เป็นต้น

2.2 กลวิธีการใช้ภาษาแม่และภาษาที่สองปนกัน (Interlingual Strategies) เป็นการเติมหรือแทรกด้วยคำภาษาแม่หรือภาษาอื่นลงในภาษาที่สอง ได้แก่

2.2.1 การขอยืมหรือการพูดภาษาแม่ปนกับภาษาที่สอง (Borrowing or Code Mixing) เป็นการใช้คำหรือวลีในภาษาแม่พร้อมกับออกเสียงภาษาแม่ด้วย

2.2.2 การเรียงลำดับคำแบบภาษาแม่ (Literal Translation) เป็นการแปลจากภาษาแม่ไปสู่ภาษาที่ต้องการพูด เช่น ใช้คำว่า "Boxcool" แทนคำว่า "Refrigerator" เป็นต้น

2.2.3 การพูดภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง (Foreignizing) เป็นการออกเสียงภาษาแม่ด้วยน้ำเสียงของภาษาที่สอง

2.3 กลวิธีการใช้ภาษาที่สองภาษาเดียว (Intralingual Strategies) เป็นการใช้ภาษาที่สองเพียงภาษาเดียว ด้วยกลวิธีการพูดแบบต่าง ๆ ดังนี้

2.3.1 การใช้คำใกล้เคียงหรือสรุป (Approximation or Generalization) เป็นการใช้คำสรุป คำที่เป็นหมวดหมู่ หรือประเภท แทนคำศัพท์ที่ต้องการ เช่น ใช้คำว่า "Animal" แทนคำว่า "Rabbit" หรือ "Flower" แทน "Rose" เป็นต้น

2.3.2 การสร้างคำใหม่ (Word Coinage) ผู้พูดสร้างคำในภาษาที่สองโดยมีพื้นฐานของกฎเกณฑ์ที่เรียนมา เช่น คำว่า "Intonate" จากคำ "Intronation" เป็นต้น

2.3.3 การถอดความ (Paraphrase) ได้แก่

2.3.3.1 การบรรยาย (Description) เป็นการพูดถึงคุณสมบัติทางกายภาพ ขนาด มิติ เป็นต้น

2.3.3.2 การพูดล้อม (Circumlocution) เป็นการพูดถึงลักษณะเฉพาะ เช่น "It has a motor." หรือลักษณะด้านหน้าที่ เช่น "It's used in..." หรือลักษณะตำแหน่งที่ตั้ง เช่น "You find it in a factory." หรือลักษณะทางภูมิศาสตร์ เช่น "It's between summer and autumn." เป็นต้น

2.3.4 การเพิ่มพัว (Smufing) เป็นการพูดคำที่ปราศจากความหมายเพื่อเติม ช่องว่างระหว่างคิดคำศัพท์ เช่น "What" หรือ "What sit" หรือ "Thing" เป็นต้น

2.3.5 การแก้ไขตนเอง (Self-Repair or Restructuring) เป็นการพูดคำใหม่เมื่อ คำพูดเก่าไม่สามารถสื่อสารได้

2.3.6 การขอความช่วยเหลือ (Appeal for Assistance) ได้แก่

2.3.6.1 การพูดตรง ๆ (Explicit) เช่น "What do you call?" หรือ "Speak more slowly." หรือ "I am a foreigner." เป็นต้น

2.3.6.2 การพูดโดยนัย (Implicit) อาจใช้การหยุดน้ำเสียง การพูดลากเสียง การพูดซ้ำ เป็นต้น

2.3.6.3 การตรวจสอบโดยใช้คำถาม (Checking Question) เป็นการทำให้ แน่ใจว่าสิ่งที่ผู้พูดเข้าใจถูกต้องหรือไม่ โดยการใช้คำถาม ถามว่า "Do I hear you say" หรือ "Are you saying that" เป็นต้น

จากแนวทางในการจัดประเภทกลวิธีการสื่อสารของนักวิจัยที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น จะเห็นได้ว่า ปารีปาคห์, แฟร์ช และคาสเปอร์ม, วิลเลียมส์ และลี-ซิง มีประเภทกลวิธีการสื่อสารที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกัน สำหรับปารีปาคห์ และลี-ซิง มีลักษณะการแบ่งประเภทกลวิธีการสื่อสารที่คล้ายกัน แต่แตกต่างกันตรงชื่อที่เรียกเท่านั้น เช่น การทำท่าใบ้ ตามแนวคิดของปารีปาคห์ มีลักษณะตรงกับ หัวข้อกลวิธีการสื่อสารโดยใช้น้ำเสียงและท่าทาง ของลี-ซิง ส่วนแฟร์ช และคาสเปอร์ม กับวิลเลียมส์ มีการแบ่งประเภทของกลวิธีการสื่อสารประกอบด้วยกลวิธีการสื่อสารชนิดย่อย ๆ ที่เหมือนกันเป็น ส่วนใหญ่ แต่แตกต่างกันเฉพาะการรวมกลุ่มกลวิธีการสื่อสารชนิดย่อย ๆ เหล่านั้นเข้าด้วยกัน โดยแบ่งกลวิธีการสื่อสารออกเป็น 2 ประเภทเหมือนกัน นั่นคือ กลวิธีการดัดทอน และกลวิธีการ ทำให้สำเร็จ แต่กลวิธีการสื่อสารย่อยนั้นมีความแตกต่างกัน

นอกจากการจัดประเภทกลวิธีการสื่อสารของปารีปาคห์ และลี-ซิง แล้ว ยังมีกลวิธีการ สื่อสารอีกกลวิธีหนึ่งที่น่าสนใจ ผู้เรียนภาษาต่างประเทศมักใช้เมื่อประสบปัญหาในการสื่อสารกับ เจ้าของภาษา กลวิธีดังกล่าวคือ กลวิธีการสื่อสารแบบปรับเปลี่ยนภาษาหรือการปนภาษา (Code

Switching or Mixing Communication Strategies) ซึ่งพบในงานวิจัยของนักวิจัยหลายท่าน เช่น วิลเลียมส์ (Willems, 1987, p. 355) ซึ่งกล่าวว่า กลวิธีการสื่อสารแบบปรับเปลี่ยนภาษาหรือการปนภาษา หรือ การปนภาษา เป็นการใช้คำหรือวลีในภาษาแม่ ออกเสียงแบบภาษาแม่ เช่น "Please Sir, have you a 'krijtle' แทนคำว่า "piece of chalk" หรือในงานวิจัยของ ดอร์นไเย (Dornyei, 1995, pp. 57-58) ที่ศึกษาผลของการฝึกกลวิธีการสื่อสารที่มีผลต่อการใช้กลวิธีการสื่อสารของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศฮังการี ซึ่งได้จัดกลวิธีการสื่อสารแบบปรับเปลี่ยนภาษาหรือการปนภาษา ไว้เป็นหนึ่งในประเภทกลวิธีการสื่อสาร เป็นต้น นอกจากงานวิจัยในต่างประเทศแล้ว งานวิจัยในประเทศไทยของ พินทอง คำแสน (2001) ที่ศึกษากลวิธีการใช้ภาษาอังกฤษในการขายสินค้าให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ของผู้ค้าแผงลอยย่านไนท์บาร์ซาร์ เชียงใหม่ ก็พบว่ามีการใช้กลวิธีการสื่อสารแบบปรับเปลี่ยนภาษาหรือการปนภาษา อีกด้วย

ริชาร์ด (Richards, 1992, p. 43) ให้ความหมายของ Code Switching or Mixing ไว้ว่าเป็นการปรับเปลี่ยนจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่งโดยผู้พูด และกลวิธีการปรับเปลี่ยนภาษาหรือการปนภาษา เป็นการแทนที่ในบทสนทนาเมื่อผู้พูดพูดภาษาหนึ่งและผู้พูดอีกคนตอบในอีกภาษาหนึ่ง บุคคลหนึ่งอาจจะเริ่มพูดภาษาหนึ่ง และต่อมาก็ปรับเปลี่ยนไปเป็นอีกภาษาหนึ่งในระหว่างการพูดของเขา หรือบางครั้ง ในกลางประโยคที่พูด นอกจากนั้น ฮอฟแมน (Hoffmann, 1991, p. 114) ยังได้แบ่งกลวิธีการสื่อสารแบบปรับเปลี่ยนภาษาหรือการปนภาษาเป็น 2 ประเภทได้แก่

1. Inter-Sentential คือ กลวิธีการปรับเปลี่ยนภาษาจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งทีพบข้ามประโยค เช่น Spanish-English switching 'Tenia zapatos blancos, un poco, they were off white, you know.'

2. Intra-Sentential คือ กลวิธีการปรับเปลี่ยนภาษาจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งที่เกิดขึ้นภายในประโยค เช่น French-English switching 'Va chercher Marc (go and fetch Marc) and bring him avec un chocolate chaud (with hot chocolate) with cream on top'

นอกจากนั้น กลวิธีการสื่อสารแบบปรับเปลี่ยนภาษาหรือการปนภาษา สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งภายในนามวลีซึ่งอยู่หลัง determiner เช่น 'se lo dimi *granfather*' (gave it to my grandfather) วิเศษณ์วลี เช่น 'Vamos *next week*' (we'll go next week) และคุณศัพท์ที่อยู่หลังคำวิเศษณ์ เช่น 'es muy *friendly*'

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ขอบข่ายของการแบ่งประเภทกลวิธีการสื่อสารมีความครอบคลุม และสอดคล้องกับกิจกรรมเพื่อการสื่อสารของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมและสรุปเกณฑ์การวิเคราะห์กลวิธีการสื่อสารตามการแบ่งประเภทของ ลี-ซิง (Si-Qing, 1990,

pp. 162-166) และ ปาริบาคท์ (Paribakht, 1985, pp. 132-146) รวมทั้งกลวิธีการสื่อสารแบบปรับเปลี่ยนภาษาหรือการปนภาษาของ ดอร์นเย (Dornyei, 1995, pp. 57-58) ได้ 6 ประเภท ดังนี้

1. กลวิธีการสื่อสารที่มีพื้นฐานด้านภาษาศาสตร์ (Linguistic-Based Communication Strategies)

1.1 การใช้ภาษาที่ได้จากกระบวนการคิดวิเคราะห์องค์ประกอบของภาษา (Metalinguage)

1.2 การใช้คำบอกหมวดหมู่ (Superordinate)

1.3 การใช้คำเหมือน (Synonym)

1.4 การใช้คำตรงข้าม (Antonym)

1.5 การบรรยายลักษณะคำคล้ายความหมายในพจนานุกรม (Componential Analysis)

2. กลวิธีการสื่อสารที่มีพื้นฐานด้านความรู้ (Knowledge-Based Communication Strategies)

2.1 การยกตัวอย่าง (Exemplification)

2.2 การใช้ความรู้ทางวัฒนธรรม (Cultural Knowledge)

2.3 การเปรียบเทียบ (Simile)

2.4 การเรียงลำดับคำแบบภาษาแม่ (Literal Translation)

2.5 การสร้างคำใหม่ (Word Coinage)

2.6 การขออธิบาย (Clarification Request)

3. กลวิธีการสื่อสารแบบกล่าวซ้ำ (Repetition Communication Strategies)

4. กลวิธีการสื่อสารโดยการใช้ท่าทาง (Paralinguistic Communication Strategies)

4.1 การแสดงท่าทางแทนคำพูด (Replacing Verbal Output)

4.2 การแสดงท่าทางประกอบคำพูด (Accompanying Verbal Output)

4.3 การเริ่มด้วยเสียง (Sound Initiation)

5. กลวิธีการสื่อสารแบบหลีกเลี่ยง (Avoidance Communication Strategies)

6. กลวิธีการสื่อสารแบบปรับเปลี่ยนภาษาหรือการปนภาษา (Code Switching or Mixing Communication Strategies)

การวิเคราะห์การใช้กลวิธีการสื่อสาร

เบียลิสต์ค็อก (Blalystock, 1990, pp. 16-25) เสนอวิธีการศึกษาการใช้กลวิธีของผู้เรียนภาษา โดยพิจารณาจากพฤติกรรมของผู้ใช้ภาษา (Behavioral Evidence) สำหรับพฤติกรรมใน

การใช้กลวิธีการสื่อสารนั้นหมายถึงวิธีการที่ผู้พูดแสดงออกให้เห็นถึงความพยายามหรือความตั้งใจของผู้พูด ในการที่จะสื่อความหมายกับผู้ฟังให้ได้ตรงตามความต้องการของผู้พูด และเพื่อให้การสื่อสารดังกล่าวดำเนินไปได้ด้วยดี และบรรลุจุดประสงค์ตามที่ผู้พูดต้องการ ผู้พูดจึงแสดงความพยายามในการใช้กลวิธีการสื่อสารต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการสื่อสารโดยการสื่อสาร 2 ประเภท (สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2540, หน้า 35) คือ การสื่อสารด้วยการใช้คำพูด (Verbal Communication) และการสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูด (Non-Verbal Communication) เช่น การแสดงออกทางสีหน้า การแสดงท่าทางต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้นในการวิเคราะห์การใช้กลวิธีการสื่อสารจึงควรพิจารณาและศึกษาตามพฤติกรรม 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังกล่าว ซึ่งจะเห็นได้ว่า มีความสอดคล้องกับกรอบกลวิธีการสื่อสารตามแนวความคิดของ ลี-ซิง Si-Qing, 1990, pp. 162-166) และ ปารีบาดห์ (Paribakht, 1985, pp. 132-146) รวมทั้งกลวิธี การปรับเปลี่ยนภาษาหรือการปนภาษาของ ดอร์นัย (Dornyei, 1995, pp. 57-58)

การวิเคราะห์การใช้กลวิธีการสื่อสารสามารถวิเคราะห์ได้จากการพิจารณาช่วงการพูด (Utterance) ของผู้พูด ช่วงการพูด (Utterance) ดังกล่าวเป็นหน่วยการพูดที่สามารถแบ่งเป็นช่วงได้จากการหายใจ หรือการหยุดพูดของผู้พูด หรือเป็นช่วงที่ผู้พูดคนหนึ่งพูดก่อนที่คู่สนทนาอีกคนหนึ่งจะเริ่มพูดนั่นเอง โดยที่ช่วงการพูดหนึ่งช่วงนั้นอาจจะประกอบด้วยคำเพียงคำเดียว ประโยคเพียงประโยคเดียว หรือหลายประโยคก็ได้ (Richards, 1992, p. 302) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- คำเพียงคำเดียว สามารถเป็น 1 ช่วงการพูดได้ ดังเช่นการตอบของ B

A: Have you done your homework?

B: Yeah.

- ประโยค 1 ประโยค สามารถเป็น 1 ช่วงการพูดได้ ดังเช่นการคำถามของ A

A: What's the time?

B: It's half past five.

- ประโยคมากกว่า 1 ประโยค สามารถเป็น 1 ช่วงการพูดได้ ดังเช่นการตำหนิของ A

A: Look. I'm really fed up. I've told you several times to wash your hands before a meal. Why don't you do as you're told?

B: But Mum, listen...

นอกจากนั้น ลี-ซิง (Si-Qing, 1990, p. 160) ยังได้กล่าวถึงการวิเคราะห์การใช้กลวิธีการสื่อสารโดยวิเคราะห์ตามช่วงการพูด (Utterance) ของผู้พูดไว้ว่า จำนวนความถี่ของกลวิธีการสื่อสารนั้นไม่เท่ากับช่วงการพูด (Utterance) เสมอไป การพูดช่วงหนึ่ง ๆ สามารถประกอบไปด้วยหลายกลวิธี เช่น การพูดว่า a kind of bird which has feathers, very beautiful feathers

ประกอบด้วยกลวิธีการสื่อสาร 2 กลวิธี คือ การใช้คำบอกหมวดหมู่ กับ การวิเคราะห์ส่วนประกอบ และในทางตรงกันข้าม ช่วงการพูดหลาย ๆ ช่วงก็อาจจะประกอบเป็นกลวิธีเดียวกันก็ได้ ดังนั้น ในการวิเคราะห์การใช้กลวิธีการสื่อสารโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ตามช่วงการพูดของผู้พูดเป็นวิธีการวิเคราะห์ที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้

กิจกรรมการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

กิจกรรมการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้นมีความสำคัญสำหรับการเรียนการสอน ในปัจจุบัน เพราะเป็นการเพิ่มทักษะให้ผู้เรียนรู้จักใช้กลวิธีการสื่อสารโดยเฉพาะทักษะการพูด และ เกิดความชำนาญในการพูดภาษาที่สอง เนื่องจากกิจกรรมการฝึกการใช้กลวิธีการสื่อสารเป็น อีกแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนฝึกการใช้ภาษาที่มีลักษณะสมจริง ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อิสระ มากขึ้น เช่น กิจกรรมการแก้ปัญหา การแสดงบทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง เป็นต้น (Harmer, 1992, p. 50) นอกจากนั้น เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2531, หน้า 77) ได้กล่าวถึงการพัฒนาทักษะ การพูดว่า หลังจากผู้เรียนมีประสบการณ์ในการฟังมากพอ ผู้สอนควรพยายามหากิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพูดจริง ๆ ในชั้น ซึ่งอาจจะเป็นการพูดตามอย่างที่เคยได้ยินหรือพูดอย่าง อิสระ และผู้เรียนควรได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนออกมาเป็นคำพูดด้วย จอห์นสัน (Johnson, 1982, pp. 163-172) ได้เสนอหลักการจัดการเรียนการสอนภาษา เพื่อการสื่อสาร 5 ประการ ดังนี้

1. Information Transfer Principle เป็นหลักการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ มุ่งเน้นความสามารถในการทำให้เกิดความเข้าใจและถ่ายทอดข้อมูล ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถ นำเอาข้อมูลที่ได้จากการอ่านหรือฟังมาถ่ายทอดให้อยู่ในรูปแบบอื่น เช่น อ่านหรือฟังบทความหรือ บทสนทนา แล้วนำข้อมูลที่ได้มานั้นกรอกลงในแบบฟอร์ม ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิ เป็นต้น การที่ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดข้อมูลได้ก็หมายความว่านักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่านหรือฟัง
2. Information Gap Principle เป็นหลักการที่ว่า การสื่อสารจะเกิดขึ้นต่อเมื่อเกิด ช่องว่างระหว่างข้อมูล เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งมี ประโยชน์สำหรับการสอนทักษะการพูดเพราะทำให้เกิดสถานการณ์การสื่อสารที่เป็นจริง ในการจัด กิจกรรมต้องให้ข้อมูลกับผู้เรียน 2 คนไม่เหมือนกัน และให้ผู้เรียนทั้ง 2 คนพยายามแลกเปลี่ยน ข้อมูลหรือข่าวสารซึ่งกันและกัน โดยนักเรียนคนที่ 2 ไม่รู้ล่วงหน้าว่านักเรียนคนที่ 1 จะพูดอะไร ดังนั้นเมื่อนักเรียนคนที่ 1 พูด นักเรียนคนที่ 2 จะต้องหาคำตอบอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความคล่อง ในการฝึกพูด และแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันจนได้ข้อมูลทั้งหมดครบสมบูรณ์

3. Jigsaw Principle เป็นหลักการที่เป็นการผสมผสานระหว่าง Information Transfer Principle และ Information Gap Principle โดยกิจกรรมที่ให้นักเรียนนั้นจะแตกต่างกัน นักเรียนคนที่ 1 จะได้รับการฝึกทักษะหนึ่ง และนักเรียนคนที่ 2 อาจจะได้รับฝึกอีกทักษะที่แตกต่างกัน แต่เนื้อหาอยู่ในเรื่องเดียวกัน จากนั้นทั้งสองฝ่ายต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อทำงานที่ตนได้รับมอบหมายให้สำเร็จ เช่น ครูให้เนื้อหาแก่นักเรียนคนที่ 1 เป็นสัญลักษณ์แล้วให้นักเรียนถ่ายโอนข้อมูลจากสัญลักษณ์เป็นข้อความ ส่วนนักเรียนคนที่ 2 ครูให้เนื้อหาที่เป็นข้อความแล้วให้นักเรียนถ่ายโอนกลับเป็นสัญลักษณ์ หลังจากนั้นทั้งคู่แลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อทำงานให้สำเร็จ

4. Task Dependency Principle เป็นหลักการพึ่งพาอาศัยกันในการทำงาน เนื่องจากบางครั้งข้อมูลที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ซึ่งอาจจะต้องมีการติดต่อสื่อสารพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยให้งานที่ได้รับมอบหมายประสบความสำเร็จ โดยการให้นักเรียนทำงานของตนให้สำเร็จไปขั้นหนึ่งก่อนแล้วต่อมาให้นักเรียน 2 คนพึ่งพาอาศัยและแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะทำงานในขั้นต่อไป ซึ่งถ้าในขั้นแรกแต่ละฝ่ายทำงานไม่ถูกต้อง งานในขั้นต่อไปก็จะล้มเหลว ดังนั้นจึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนต้องตั้งใจทำงานของตนเองให้สมบูรณ์เพื่อที่จะได้นำข้อมูลเหล่านั้นไปให้นักเรียนอีกคนหนึ่งใช้ในการทำงานต่อไป

5. Correction for Content Principle เป็นหลักการที่เน้นในเรื่องของการแก้ไขข้อบกพร่องของการสื่อสาร นั่นคือ หลังจากนักเรียนทำกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ไปแล้ว จะต้องมีการตรวจสอบว่าผู้รับข้อมูลสามารถรับการถ่ายทอดเนื้อหาของข้อมูลได้ถูกต้องหรือไม่ โดยผู้ตรวจสอบอาจเป็นครูหรือตัวนักเรียนเองก็ได้ แต่การตรวจสอบของครูไม่ใช่การตรวจแก้ไวยากรณ์ แต่จะตรวจสอบว่าในการสื่อสารนั้นนักเรียนเข้าใจข้อมูลได้ถูกต้องหรือไม่

จากหลักการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร 5 ประการดังกล่าวข้างต้นนั้นสามารถนำมาเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดีและเหมาะสมกับแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร ในปัจจุบัน โดยเฉพาะหลัก Information Gap Principle ที่สามารถฝึกในเรื่องการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และทำให้ผู้เรียนภาษาที่สองฝึกการพูดและรู้จักการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันเป็นภาษาอังกฤษได้ ซึ่งหลักการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร 5 ประการของจอห์นสัน (Johnson, 1982, pp. 163-172) เป็นหลักการที่นำมาใช้ในการสร้างแบบทดสอบการพูดเพื่อการสื่อสารในการวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการสื่อสารนั้น พบว่ามีผู้ให้ความสนใจศึกษาไว้หลายแนวทาง ผู้วิจัยรวบรวม สรุป และแบ่งงานวิจัยที่ค้นคว้าได้ออกเป็น 2 ประเภท คือ งานวิจัยในประเทศ และงานวิจัยต่างประเทศ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

นักวิจัยหลายท่านในประเทศไทยให้ความสนใจงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องกลวิธีการสื่อสาร ซึ่งมีหลายแนวทางในการศึกษา เช่น ศึกษาพฤติกรรมการใช้กลวิธีการสื่อสาร ความสามารถด้านกลวิธีการสื่อสารกับการพัฒนาความสามารถในการพูด และกลวิธีการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อขายสินค้า เป็นต้น โดยรวบรวมและสรุปงานวิจัยในประเทศได้ ดังนี้

เกษณี มณีรัตน์ (2535) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้กลวิธีการสื่อสารระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน กรุงเทพฯ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 40 คนและในโรงเรียนเอกชน จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ รูปภาพ 4 รูป และแบบสังเกตพฤติกรรม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสังเกตพฤติกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละและการทดสอบค่า t-test ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสามารถแสดงพฤติกรรมในการใช้กลวิธีการสื่อสารวิชาภาษาอังกฤษได้ดีกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนรัฐบาล

กาญจนา เตียรประภัสสร (2536) ทำการศึกษาเรื่อง ความสามารถด้านกลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2535 จำนวน 320 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามการใช้กลวิธีการสื่อสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถด้านกลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำ และเมื่อจำแนกตามแผนการเรียนปรากฏว่า นักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์มีความสามารถด้านกลวิธีการสื่อสารสูงกว่านักเรียนแผนการเรียนศิลปภาษา และ นักเรียนมีความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษในการใช้ภาษาที่สองภาษาเดียวมากที่สุด รองลงมาคือ กลวิธีการใช้ท่าทาง และกลวิธีการใช้ภาษาแม่และภาษาที่สองปนกัน ตามลำดับ

สมบัติ สิริคงคาสกุล (2539) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการสอนกลวิธีในการสื่อสารที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ กรุงเทพฯ ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงมา 2 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน โดยให้กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการสอนกลวิธีการสื่อสาร และอีกกลุ่มเป็นกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยสอนทั้งสองกลุ่ม 6 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ใน

การวิจัยคือ แผนการสอนกลุ่มละ 12 แผน แบบสอบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ 2 ฉบับที่เป็นแบบสอบคู่ขนานและแบบสังเกตการใช้กลวิธีในการสื่อสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่ามัธยฐาน เลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนกลวิธีการสื่อสารมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ และนักเรียนที่ได้รับการสอนกลวิธีการสื่อสารมีการใช้กลวิธีการสื่อสารหลังการทดลองมากกว่าก่อนการทดลอง

พินทอง คำแสน (2544) ได้ศึกษากลวิธีการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการขายสินค้าของผู้ค้าแผงลอยชาวไทยย่านไนท์บาร์ซาร์ เชียงใหม่ โดยเก็บข้อมูลจากบทสนทนาภาษาอังกฤษที่ผู้ค้าแผงลอยใช้ในการขายสินค้ากับนักท่องเที่ยว จำนวน 40 บทสนทนา จากผู้ค้าจำนวน 40 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือผู้ค้าเพศหญิงอายุ 15-30 ปี ผู้ค้าเพศชายอายุ 15-30 ปี ผู้ค้าเพศหญิงอายุมากกว่า 30 ปี และผู้ค้าเพศชายอายุมากกว่า 30 ปี เครื่องมือที่ใช้คือ เครื่องบันทึกเสียงบทสนทนา และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แนวคิดเรื่องกลวิธีการสื่อสาร และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ค้าแผงลอยใช้กลวิธีการถ่ายโยงมากที่สุดทั้ง 4 กลุ่มตัวอย่าง กลวิธีในการสื่อสารที่ใช้มากรองลงมาตามลำดับคือ กลวิธีการกล่าวซ้ำ กลวิธีการเลือกใช้คำผิด กลวิธีการปรับข้อมูล กลวิธีการไม่ใส่ใจไวยากรณ์ กลวิธีการเลี่ยง กลวิธีการสรุปกว้างเกินไป กลวิธีการเลียนแบบ กลวิธีการแก้ไขด้วยตนเอง และกลวิธีการหลีกเลี่ยง

งานวิจัยในประเทศส่วนใหญ่จะให้ความสนใจและทำการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นเรื่องพฤติกรรมการใช้กลวิธีการสื่อสาร ความสามารถด้านกลวิธีการสื่อสาร กับการพัฒนาระดับความสามารถในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เป็นต้น

งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้กลวิธีการสื่อสาร นักวิจัยหลายท่านให้ความสนใจและทำการศึกษาในเรื่องนี้โดยมีแนวทางและวิธีการวิจัยตามความสนใจและแนวคิดของนักวิจัยแต่ละท่าน ดังนี้

ทาโรเน (Tarone, 1977, pp. 194-203) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษากลวิธีการสื่อสารของผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนชาวตุรกี 3 คน ชาวสเปน 3 คน และชาวแมนดาริน 3 คน รวม 9 คน ทุกคนมีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง ดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปภาพเป็นการทดสอบการพูด เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต เพื่อดูว่าในขณะที่นักเรียนกำลังบรรยายรูปภาพนั้นได้ใช้กลวิธีการสื่อสารใดบ้าง ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการสื่อสารที่นักเรียนใช้ในการบรรยายรูปภาพแตกต่างกัน และไม่เหมือนกันกับกลวิธีการสื่อสารที่เจ้าของภาษาใช้ แต่เป็นกลวิธีที่ผสมผสานระหว่างภาษาแม่กับภาษาที่สองของผู้พูด กลวิธีที่ถูกนำมาใช้ได้แก่ การถอดความ การใช้

คำใกล้เคียง การสร้างคำขึ้นมาใหม่ การเรียงลำดับคำแบบภาษาแม่ การพูดภาษาแม่ปนกับภาษาที่สอง การขอความช่วยเหลือในระหว่างพูด การใช้ท่าทางประกอบหรือแทนคำพูด และกลวิธี การหลีกเลี่ยง

ปาริbakht (Paribakht, 1985, pp. 132-262) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสามารถทางภาษาของผู้พูดกับการใช้กลวิธีการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ ชาวเปอร์เซียที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองซึ่งเป็นนักศึกษาจากโรงเรียนสอนภาษา วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ 2 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน และเจ้าของภาษา ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโท 1 กลุ่ม จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้วัดระดับความสามารถ คือ แบบทดสอบ Michigan Test วัดความสามารถทางไวยากรณ์ และ International Education Achievement Test วัดความสามารถทางการพูด คือ กลุ่มตัวอย่างต้องอธิบายค่านามรูปธรรมและค่านามนามธรรม อย่างละ 10 คำให้เจ้าของภาษาฟัง ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักศึกษาทั้ง 3 กลุ่ม ใช้กลวิธีการสื่อสารหลักทั้ง 4 กลวิธี คือ กลวิธีการสื่อสารที่ใช้แนวคิดด้านภาษาศาสตร์ กลวิธีการสื่อสารที่ใช้แนวคิดด้านบริบท กลวิธีการสื่อสารที่ใช้แนวคิดด้านความคิดรวบยอด และกลวิธีการสื่อสารด้วยการทำท่าไป และกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสารต่าง ๆ ในปริมาณที่แตกต่างกัน

สี-ชิง (Si-Qing, 1990, pp. 154-188) ซึ่งได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถด้านกลวิธีการสื่อสารกับความสามารถทางการเรียนภาษาที่สองของผู้เรียนชาวจีน กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชาวจีนระดับปริญญาโท จำนวน 6 คน และระดับปริญญาตรี จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบการพูดโดยการใช้คำศัพท์นามธรรม 12 คำ รูปธรรม 12 คำ รวม 24 คำ และแบบประเมินประสิทธิผลความสามารถด้านกลวิธีการสื่อสาร โดยให้นักเรียนบรรยายคำศัพท์ด้วยการใช้กลวิธีการสื่อสารชนิดต่าง ๆ เพื่อให้เจ้าของภาษาสามารถตอบได้ว่าเป็นคำศัพท์คำใด ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความถี่ของกลวิธีการสื่อสารที่ผู้เรียนใช้แตกต่างกันตามระดับความสามารถทางภาษา และผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาระดับต่ำใช้กลวิธีการสื่อสารมากกว่าผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาระดับสูง และความถี่ของการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารชนิดต่าง ๆ แตกต่างกันตามระดับความสามารถทางภาษา นอกจากนี้ ยังมีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างระดับความสามารถทางภาษาและประสิทธิภาพในการสื่อสารของผู้เรียน ผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาระดับสูง ใช้กลวิธีการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาระดับต่ำ

ดอร์นเย (Dornyei, 1995, pp. 55-85) ได้ศึกษาความเป็นไปได้เกี่ยวกับเรื่องกลวิธีการสื่อสารสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพของการพูดได้ โดยศึกษาการพูดของนักเรียนในประเทศ

ฮังการี 109 คน เป็นหญิง 72 ชาย 37 คน อายุระหว่าง 15-18 ปี ที่เรียนภาษาอังกฤษจากทั้งหมด 8 ห้องเรียน ในโรงเรียน 5 โรงเรียน ความสามารถของนักเรียนคือตั้งแต่ระดับต่ำกว่าปานกลาง (Pre-Intermediate) จนถึงระดับปานกลางขึ้นไป (Post-Intermediate) แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ฝึกใช้กลวิธีการสื่อสารเน้นเฉพาะการหลีกเลี่ยงเรื่อง และการแทนที่ (Topic Avoidance and Replacement) การพูดอ้อมค้อมและการใช้ส่วนเติมเต็ม กลุ่มที่ 2 มีการฝึกครบทุกทักษะ โดยไม่เน้นทักษะใดเป็นพิเศษ และกลุ่มที่ 3 เน้นการพูด แต่ไม่ได้เน้นการใช้กลวิธีการสื่อสาร ใช้ระยะเวลาฝึกฝนและสอน 6 สัปดาห์ นักเรียนต้องทำแบบทดสอบก่อนการสอนและการฝึกฝน ประกอบด้วยแบบทดสอบเขียน คือ TOEIC และ Z-Test และแบบทดสอบพูด คือ การบรรยาย เรื่องนามธรรม การบรรยายการ์ตูน 3-4 ช่อง และการอธิบายความหมายคำในภาษาอังกฤษเป็น ภาษาอังกฤษ ส่วนแบบทดสอบหลังสอนนั้นใช้เฉพาะแบบทดสอบการพูดเท่านั้น และนักเรียน กลุ่มที่ 1 ต้องตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกการใช้กลวิธีการสื่อสารด้วย ผลการวิจัยพบว่า การฝึกให้นักเรียนใช้กลวิธีการสื่อสารทำให้คุณภาพในการใช้กลวิธีการสื่อสาร มีมากขึ้น ปริมาณการใช้กลวิธีการสื่อสารมีมากขึ้น นักเรียนพูดได้คล่องแคล่วขึ้น และนักเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกการใช้กลวิธีการสื่อสาร

ฟายแมน (Flyman, 1997, pp. 57-73) ได้ทำงานวิจัยเรื่องกลวิธีการสื่อสารในการเรียน ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาต่างประเทศ โดยศึกษาบทบาทของกลวิธีการสื่อสารในการสื่อสารของ ผู้เรียนซึ่งเรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาต่างประเทศกับกิจกรรมที่แตกต่างกัน 3 กิจกรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนสวีเดนที่เรียนภาษาฝรั่งเศสมาเป็นเวลา 4 ปี จำนวน 10 คน เครื่องมือ ที่ใช้เป็น กิจกรรม 3 กิจกรรม ได้แก่ การแปล การเล่าเรื่องจากภาพ และการอธิบาย โดยบันทึก ข้อมูลด้วยวิธีทัศน์ ผลการศึกษาพบว่า ขณะที่นักเรียนแปลมีการใช้กลวิธีการสื่อสารส่วนใหญ่เป็น กลวิธีการสื่อสารด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Strategies) ในขณะที่งานเล่าเรื่องจากภาพ และงานอธิบายมีการใช้กลวิธีการสื่อสารด้านภาษาศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพมากกว่า

งานวิจัยต่างประเทศที่รวบรวมมาได้นั้นเป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ ระหว่างการใช้กลวิธีการสื่อสารกับความสามารถทางภาษา และความสามารถด้านกลวิธี การสื่อสารกับความสามารถทางการพูด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ก็เป็นผู้ที่เรียนภาษาที่สองที่ไม่ใช่เจ้าของ ภาษา มีชนชาติแตกต่างกันไปตามแต่นักวิจัยแต่ละท่านจะเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง กลวิธี การสื่อสารที่พบในงานวิจัยก็จะมีประเภทที่คล้ายคลึงกันแต่มีรายละเอียดของกลวิธีการสื่อสาร ที่แตกต่างกันไป

กล่าวโดยสรุป กลวิธีการสื่อสารนับว่าเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และ นักวิจัยหลายท่านให้ความสนใจ และได้ทำการศึกษาไว้ในลักษณะและแนวทางที่แตกต่างกันบ้าง

คล้ายคลึงกันบ้าง ซึ่งพอจะสรุปได้เป็น 3 เรื่องใหญ่ ๆ ได้แก่ การศึกษาการใช้กลวิธีการสื่อสาร การศึกษาความสามารถด้านกลวิธีการสื่อสาร และ การศึกษาผลของการสอนการใช้กลวิธีการสื่อสาร โดยผลของการศึกษาล้วนแต่มีประโยชน์สำหรับการสื่อสารของผู้เรียนภาษาที่สองเป็นอย่างมาก และสามารถนำผลการวิจัยและข้อชี้แนะไปพัฒนาเพื่อเพิ่มความสามารถในการสื่อสารต่อไป และจากงานวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปผลงานวิจัยได้เป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ผู้เรียนภาษาที่สองมีพฤติกรรมการใช้กลวิธีการสื่อสารที่แตกต่างจากเจ้าของภาษา โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้การสื่อสารสามารถดำเนินต่อไปได้ และในแต่ละคนก็มีพฤติกรรมการใช้กลวิธีการสื่อสารที่แตกต่างกันด้วย
2. การพัฒนาความสามารถทางด้านกลวิธีการสื่อสารเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยพัฒนาความสามารถในการสื่อสารได้
3. การพัฒนาและการฝึกฝนการใช้กลวิธีการสื่อสารโดยการสอนเรื่องกลวิธีการสื่อสารสามารถพัฒนาความสามารถในการสื่อสารโดยเฉพาะทักษะการพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ